

Uw zorg voor de plant moet verdubbelen tegen de tijd, dat het bloeien gedaan raakt. De meeste menschen zeggen: hè, wat wordt mijn pot leelijk, hij moet maar gauw worden opgeruimd. Dan laten ze hem ter wille van een enkele bloem nog een half weekje onverzorgd staan en stoppen hem dan eindelijk — einde April — ergens in een hoekje van de tuin in de volle grond. Daar zal hij wel weer van bekomen!

Ga eens even na: de plant, die maanden lang een temperatuur heeft genoten van minstens 60° F. wordt nu zonder eenige overgang blootgesteld aan het koele lenteweer en de nijpende nachtvorst. En dat nog in een tijd, dat de plant zijn krachten dubbel noodig heeft. Want onmiddellijk na het bloeien, begint de Azalea hout te vormen, met nieuwe bladeren en bloemknoppen voor 't volgend jaar. En om hierin naar behooren te kunnen slagen heeft deze Indische plant noodig: warmte, vochtigheid en voedsel. Warmte kan hij in de tuin niet krijgen: dus houd hem binnen en blijf hem verzorgen en koesteren, alsof hij nog de schoonste schat van bloemen droeg! Geef hem zoo noodig een nieuwe, ietwat grootere pot — niet al te groot, want dan bereikt ge uw doel evenmin. Geef hem verse grond, bestaande uit wat klei, veenaarde, zand en goede rijpe bladgrond en zorg door een laagje houtskool of potscherven voor goede draineering. Zorg voor goed voedsel: 't eigenlijk onverschillig van welken aard: koemest is goed, maar roetwater of kunstmatige bloemenmest zijn ook best te gebruiken. Bedenk hierbij altijd, dat de gulden regel voor voeding van planten luidt: 't is beter veelvuldige slappe voedingsoplossingen toe te dienen, dan een enkele keer een te sterke. Te sterke voeding veroorzaakt het verdrogen en afvallen van knoppen en bladeren: men zegt dan, dat de plant verbrandt. Nog iets, maar daar moet ge tijdens 't bloeien reeds op letten. Iedere bloem van uw plant is eigenlijk ervoor bestemd, om ten slotte zaad te leveren. Nu weet ik niet, of ge er veel om geeft, om zaad van uw planten te krijgen, maar dit kan ik u wel zeggen,

dat het vormen van zaad heel veel van de krachten van een plant vergt. Eén zaadje kost hem meer kracht en moeite dan twintig blaadjes. En daarom, is het u er alleen om te doen, om 't volgend jaar een mooi bloeiend boompje te hebben, snij dan nu telkens de bloemen af, even voordat ze gaan verwelken; dan heeft er in 't geheel geen zaadvorming plaats. Verwijder om dezelfde reden — om kracht te besparen — alle ziekelijke of misvormde loten en alle takken, die te wijd uitstaan.

En nu — in Juni of Juli kunt ge eraan denken, om de planten buiten te plaatsen, want de frissche lucht en de zomerzon moeten ze toch ook genieten. Zorg hier ook weer voor langzame overgangen. Zet uw pot eerst een paar weken op een plek waar niet al te veel zon komt, (niet onder boomen), geef langzamerhand meer zon — eindelijk zelfs zeer veel. Alle deelen van de plant moeten daarvan evenveel profiteeren, draai dus de pot van tijd tot tijd om — en vooral, vergeet niet voor vochtigheid te zorgen, als onze lieve nazomer soms in dit opzicht eens in gebreke mocht blijven. Ge zult merken, dat ik mijn Azalea's in de potten laat en niet in de volle grond zet. Dit laatste kunt ge ook wel doen, maar zorg dan ervoor, dat de grond rondom uw plant goed vastgestampt wordt. Azalea's behooren tot de groote familie van de Heide-planten (Ericaceae), zij houden dan ook van een vaste, dichte bodem; hun wortels vormen een vaste ijzerharde kluit. Wanneer die nu omringd zijn door al te losse grond, dan loopt daarin al 't water weg, terwijl de wortelpruik van dorst versmacht. Dit is ook de reden waarom de Azalea niet al te ruim gepot mag wezen.

In 't begin van October moeten de planten noodig naar binnen, langzamerhand worden ze aan wat hooger temperatuur blootgesteld — kouder dan 40° F. mogen ze nooit staan. Als ze dan einde October aan een temperatuur van 60° F. gewoon zijn, kunt ge u met Kerstfeest of Nieuwejaar aan de schoone bloemen verlustigen, vooral, als ge nog de voorzorg neemt de kleine en onoogelijke knoppen bijtijds te verwijderen.

H. ORTUS.

Een goed plekje om te Botaniseeren.

En verzoek in de 2de aflevering van *De levende Natuur*, eerst nu door mij in een portefeuille ontvangen, geeft mij aanleiding om de aandacht te vestigen op deze streek als een heerlijk oord voor liefhebbers van botanie. De heer E. Hs. wil graag de verschillende groeiplaatsen kennen van de *kievitsbloem* en men zal hem een genoeg doen, door hem de noodige inlichtingen te verstrekken.

Welnu, hij moet dan eens naar Haren gaan en een tien minuten van uit het dorp in westelijke richting wandelen, tot hij bij de Overvaart aan het Noord-Willemskanaal komt. Vroeger werd men daar met een bootje overgezet; thans kan de voetganger er langs een smalle brug passeeren. Onmiddellijk bij die brug, aan de oostzijde van het kanaal, vindt hij een laag, driehoekig stuk weideland en daar is

het des voorjaars „bezaaid,” om dat woord hier maar eens te gebruiken, met paarse en witte exemplaren van de fritillaria, die ik nog nooit elders in het wild heb aangetroffen. De schoolkinderen komen dan met handen vol van die „wilde tulpjes” in de school en mijn vriend Fiet, hortulanus te Groningen, doet zijn leerlingen den jaarlijkschen oproep hooren: „jongens, wij moeten naar de Overvaart bij Haren om kievitjes te zoeken!” en er volgt geregeld een excursie naar deze environs. In den hortus zag ik op een geschikt gemaakt plaatsje van onze kievitsbloemen, door hem overgebracht.

Nu ik over deze groeiplaats van de kievitsbloem spreek, wil ik van de gelegenheid gebruik maken om de aandacht te vestigen op de gemeente Haren als een streek, waar Flora de grootste verscheidenheid aanbiedt. Geen der deelen dezer provincie althans kan hierbij ook maar eenigszins vergeleken worden en het is geen wonder, dat er hier heel wat studeerenden zich aan de borst van moeder natuur komen laven. Op het vruchtbare, hooge gedeelte van den Hondsrug komen de meeste planten in het wild voor, die de Groninger kleistreken kenmerken. Een half uur ongeveer ten oosten van het dorp, tusschen de lijnen van Groningen naar Winschoten en die naar Assen, ligt in een laagveenstreek de eendenkooi en daar in die rustige buurt kunnen oogen en ooren te gast gaan. En kan men verlot bekomen om *in* de kooi te worden toegelaten, wat op sommige tijden niet onmogelijk is, dan is men in een dorado, waar men voor het eerst dit insect ziet en dezen vogel en die plant, waar men a. h. w. in een natuurpanorama vol bewondering rondgaat.

Een half uur westwaarts van Haren, tusschen het Noord-Willemskanaal en het lommerrijke Paterswolde, komt men aan veenplassen en in een land van riet en russchen, waar nog de roerdomp zich laat hooren en waar in het voorjaar zoo'n heel veld geel kan zijn van de groote boterbloem of dotterbloem. Het was 's avonds op het voetpad tusschen Haren en Paterswolde, op den zoogenaamden dijk, dat ik voor de eerste maal onder het vochtige gras

talrijke glimwormpjes als zoovele lichtende punten zag blinken, zoodat het weinig moeite kostte, er eenige te doen in het leege lucifersdoosje van mijn vriend, die mee van de partij was, en ze mee naar huis te brengen, waar ze nog verscheiden dagen hun lichtend vermogen behielden.

In het zuidelijk deel der gemeente op de esschen, de heidevelden, langs den woesten weg als de Appelbergen bekend, op het zand, om en in de bosschen van Vogelzang, Voorveld, Glimmen en van hier naar Oosterbroek en Hooghullen (prov. Drente) vertoonen Flora en Fauna zich weer geheel anders. Men vindt bij Vogelzang en bij Glimmen vele exemplaren van de gevlekte orchis, die hier in de tuinen van sommige villa's tot forsche, rijkdragende planten worden opgekweekt; bij Oosterbroek de smalbladige en breedbladige zonnedaauw of drosera, in één woord: een ongekenden rijkdom van in 't wild groeiende planten.

De wilde hop zal wel een overblijfsel zijn van de hop, die hier en in noordelijk Drente vroeger werd gekweekt. Maar van waar sommige andere planten, zooals de gele papavers, die hier wel zijn gevonden? Staat het in verband met vroeger aanwezige buitens bij Helpen, Essen en Middelhorst, waarvan nog de heemsteden zijn aan te wijzen en die gevolgd zijn door de moderne villa's langs den tot straatweg gemaakten Heereweg? Of met het klooster te Essen en dat van Maria ten Horn, waarvan het Hoornsche diep zijn naam heeft gekregen? Of met de vroeger hier gebloeid hebbende landbouwschool? Booze tongen beweren, dat Prof. Van Hall, wiens naam aan deze landbouwschool is verbonden, de natuur wel eens een handje heeft geholpen.

Mochten sommige kinderen van Flora hier op een eigenaardige wijze een woonstee hebben gevonden, ze zijn dan bij genoegzame „aanpassing” opgegroeid om zich hier nu geheel „te huis” te gevoelen.

Ik kan niet anders eindigen dan met den heer E. Hs. en ieder natuurvriend toe te roepen: „kom, zie en oordeel!”

Haren (Gron.), Oct. '97.

H. Bos.

Hoe wij met de Natuur omgingen.

„Jongens, wie van jullie moet er morgenochtend mee?” zei vader. We waren met z'n drieën broers, en het roei-bootje was maar een drieplankertje of bouschieter, zoodat er altijd maar één mee kon. Verbazend blij was hij, wiens beurt het was, want visschen met den hengel, we waren er op verzot als de beer op honing. Alles werd den vorigen avond gereedgemaakt: een bunnetje, een netje, de bijeengebonden hengels van knobbelriet, zooals wij 't noemden.

mondbehoefden, tabak en sigaren, kortom: eene volledige uitrusting! Bovendien werd er een houten schaar in den zak gestoken, waarmee we den snoek den bek openhielden, benevens een dito vork, om den haak los te krijgen, want de haai der zoete wateren slokt alles naar binnen!

Den volgenden morgen te vier uren waren we present en al spoedig op marsch. Achter de stroofabriek (ik weet nog niet, hoe het hutje aan dien naam kwam) stapten we in de